

У 2
Л 36

Л-36

Микола Левитський.

8

Туга України

Дума

ячую рідчому робочому людові,
сьтому юництву й козацтву.

Автор.

831

Л-36

ня Третє.
Виправл. і доповн.

ВЛИСАВЕТГРАД
ВИДАВНИЦТВО „СПІЛКА“
1917.

Р. 2. 2

1957

Поверніть книгу не пізніше зазначеного терміну

Зал 0579 тар 8000 000

Микола Левитський.

2430/с

СІМНИЦЬКА ГОГОЛЕВСЬКА БІБЛІОТЕКА

№в. № 9725
 Відд. № 2/15
 Кн. № 65

5999

Туга України

Дума

Переобліковано
1937 р.

СВЯТО
ОБЛІК 1965

Присвячую рідному робочому людові,
славному юнацтву й козацтву.

5640/с

Автор. /

~~СПЕЦІАЛНА~~

Відд. 49

Бібліотека
ім. Тимирязева

Л 33 М

159455V

84.4YKPG

Λ36

Туга України.

(Д У М А).

*Присвячую рідному робочому народові,
славному юнацтву й козацтву.
Автор.*

Ой ти, ненько, Україно,
Ти ж рідная мати,
За що ж маєш. сиротино,
Отак, пропадати.

У Мадьяра* трудно й жити,
В Галичині** тяжко,
Тут... , бодай не говорити,
На серці як важко.

Доки-ж буде всяк, хто схоче,
Колись мов Татари,
Так знущатись, рвати в клочча,
Та й гнать, як отару?

Доки ж будуть так прилюдно
Тебе грабувати,
Злі ж сусіди тебе бідну—
Отак обдирати?

* У Мадьярщині (Угорщини—Венгрії живе 500 тисяч наших людей; вони терплять великі утиски від Мадьяр.

** В Галичині живе з половиною мільйони нашого народу; там Українцям доводиться вести тяжку боротьбу з поляками.

Ой чи довго ж вони будуть
Наш край розривати,
Та ще доки ж вони будуть
Степи розбирати?

Доки ж будуть глузувати
Злі люде усякі,
Тебе ж рвати, шматувати
Та гірш, як звіряки?

Ой чи мало ж діди наші
Та кров проливали,
Щоб ми мали хліба й паші,
Землі здобували.

Довелось багато ж горя
Ім марно й прийняти,
Бо тепер нам босім, голім
Прийшлось пропадати.

Мусим кидать рай-Україну,
Та й десь на Тоболі,
Вже в далекій тій країні
Шукать собі долі.

Як в чужую йдем країну,
Натерпимось муки,
Там розгубим всю родину,
Простягнемо й руки.

Ой як важко ж на чужині,
Кругом чужі ж люде,
Не зостанеться й дитини,
Не знаєш що й буде.

Та чужі ж отам люде
І мова чужая,—
Ой за неньку вже-ж не буде
Та мачуха злая.

Хто намучивсь вже доволі
В чужій тій країні,
Мов з тяжкої він неволі,
Втіка на Україну.

Хоч тісненько на Україні,
Та все ж свої люде,
Хто натерпівсь на чужині,
Не піде нікуди.

Та не так у нас вже й тісно,
А більш не по правді,
Розібрали край, як звістно,
По царській пораді.

Від Карпатів до Кавказу
Простягся край рідний,—
Та по царському указу
Народ наш став бідний.

Розікрали нашу землю
Та царські „лакеї“,
Всю забрали в свою жменю,
Тепер пнишь до неї.

Царі край наш грабували
І волю зламали,
Та й всю землю одібрали,
Панам роздавали.

А найбільше ж Катерина
Вчинила нам муку
У лихую ту годину,—
Згадають правнуки...

Петро мучив Україну,
А Катря душила,
Катував той сиротину,
А ця вже добила....

І гетьманство скасувала,¹⁾
Сказала-ж „до віку“;
Й Запорожжя ж зруйнувала,²⁾
Знущалась без ліку.

А Петро, той кат преславний
Вже так Неньку мучив,
Що Мазепа аж до Карла³⁾
Пристати вже мусів,

1) 1764 року.

2) 1775 року.

3) Карл XII—Король Шведський хотів визволить Україну з Московської неволі.

Щоб Україну вратувати
З тяжкої неволі,
Щоб не дати їй пропадати,
Та й дбать кращу долю.

Україна ж приєдналась
По згоді з Москвою,
Та й в неволю ж і попалась,—
Нема ж їй спокою.

Ту ж умову вже зламала
Москва спокійненько,
Та й в кайдани закувала
Україну ту Неньку.

Як хотіли, так знущались,
Душили Україну,—
Вони ж дуже намагались
Добить сиротину.

Щоб ніколи вже й не встала,
Забула й прадіда,
Щоб на віки вже пропала,
Не знать щоб і сліду.

Учиняти нам старались
Великі всі біди,
Ще й „братами“ прикидались!
Ну й славні-ж сусіди!

Доки ж будуть віру й мову
Всю душу ламати,
Пісню рідну та чудову,
Життя ж все топтати?

Доки ж будуть гнать в остроги,
Тебе ж катувати,
Та й до правди всі дороги
Тобі закривати?

Та не вже б ще й не знайшлося
Другої ж дороги,
Щоб так падать не прийшлося
Злодіям під ноги?

Доки ж будуть твої землі
Своїми щитати,
Загрібати злото в жмені
Та й тут панувати?

Не журися ж Україно,
Не лий марно сльози,
Будеш-прийде час-година—
На певній дорозі!

Не сумуй же Україно,
Покинь тую тугу,
Виглядай же побратимів
З Великого Лугу.*

* „Великий Луг“ на Запорозжжі—на Дніпрі, де
була Січ Запорозьська; „Побратими“—це Запорозжці
—вони всі братались між собою.

Твоя ж доля ще не вмерла!
З доріженьки збилась,
Завірюха слід затерла,—
Вона й заблудилась.

Заблудилась сіромашна,
В степу все блукає,
Своїх діток необачних
На поміч скликає.

Вона ж зтиха промовляє,
На бік поглядає.—
Клятий ворог не дримає—
Шпигів підсилає.

Гірко плаче і ридає,
Нема-ж їй спочину,
До нас руки простягає:
Ратуйте, бо згину.

Та й дорогу все шукає,—
Кругом сніги ж білі,—
Подорожніх все питає:
Дітей де ж поділи?

Та на що ж їх розігнали?
Вони ж десь блукають,—
У їх матір одібрали.—
От Неньку й шукають.

Злу годину проклинає,
До Бога зітхає,
Дрібні сльози проливає,
Тихенько благає.

Ідіть, дітки, заратуйте,
Виводьте ж з темряви,
Себе ж добре загартуйте,
Не будьте ж ви мляві.

Тяжко ж важко, мої діти,
Отут погибати!
Та й куди ж мені подітись?—
Не вже-ж пропадати?

Ой ратуйте мене, діти,
В тяжку годиноньку!
Нема ж куди й прихилити
Мою головоньку.

Гуде ж вітер серед гаю,
Реве, все ламає,
Вже-ж я й силоньки не маю,
Мене-ж з ніг збиває.

Засипає ж снігом очі,
Вже й дух забиває,
Як тут тяжко ж серед ночі,
А вас.. щось не має!,....

Та невже-ж так, мої дітки,
Боюся й сказати,
Не дождусь я від вас звістки?
Та я-ж.. ваша мати!.....

Не вже ж люті мої муки,
До вас ще не дойдуть,
Не розв'яжуть ваші руки,
Й душі ще не доймуть?

Та нехай же мої сльози
Вам вітер приносе,
Як в степу цім при дорозі
Сирітка голосе!"

Як голосить ваша ж ненька
Як рибонька б'ється,
Ой у мене на сердёньку,
Мов гадина в'ється.

Не баріться ж сизокрили,
Не гайте й хвилини,
Поспішайте, мої милі,
Бо тут я й загину.

Не загинеш, наша ненько,—
Жива правда в Бога,—
Приведем тебе хутенько
На вільну дорогу....

Твої ж сльози любі й очі
Ми ж будем втирати,
Як ті зірки серед ночі,
Нас будуть втішати.

Не загинеш наша мати,
Козак вже ж гукає,—
Про се ж добре будем дбати,—
Ще ж ворог згадає!...

Діди ж наші вже-ж доволі
Та лиха зазнали,—
В тяжкій довгій у неволі
Гірки проливали.

Оте-ж горе, оці сльози,
Не будуть же марні,
Та на давнім перелозі
Врожай буде гарний.

Буде жито зеленіти,
Зерном наливатись,
А надія душу гріти,
Людей звеселяти.

Дождемося ж будем живі,
Ще-ж сонце засяє,
І на нашій рідній ниві—
У нашому краю.

Ще-ж засяє правди сонце
У рідній Україні,
Та й загляне у віконце
У кожній хатині.

Як прилине ж люба воля
На нашу Україну,
Та як прийде краща доля
Не підем в чужину.

Тоді ж буде в нас доволі
І хліба і паші,
Буде ж дома все і в полі
Й онукам ще нашим.

Та й земля всім людям буде,
Хто схоче робити,
Та вже ж вільно, як всі люде,
Ми ж будемо жити.

Ой не має ж в цілім світі,
Та краще й країни,—
Про се ж знають вже й всі діти,—
За нашу Україну.

І блакитне ясне небо,
Край сонцем залитий,
Та й все ж має, все що треба,
Охота б робити.

І ліси й високі гори,
І степ той без краю,
Та ще й Чорне ж оте Море.
Де ж краще? Не знаю!

Пролетить ця зла година,
Та й лиха ж не буде,
Буде ж жити Україна,
Радітимуть люде!

Та й не буде ж ворожнеча
Народів, як нині.—
Вже-ж великий йде предтеча,
То-ж право людини.

Як брати вже-ж будуть люде
Усіх шанувати,
Згине ж кривда та й не буде
Отак панувати!

Зійде сонце ще любови,—
Геть всяке кріпацтво!
Досить річок тиї крови,—
Живе, хай, вже брацтво!

Та й неволі ж вже не буде
Прибитих народів,
Вільні ж будуть самі люде
Кохатись в свободі.

Україна ж жити хоче,
Та й другім дати жити,
Вона кличе люд робочій
Ще й їй послужити!

Щоб селяне ж не забули
Й про матір Україну,
І сльози щоб почули
В лихую годину.

Та на їх вона ж багато
Надій покладає,—
Вони ж зможуть їй все дати,
Коли забажають.

Всіх вітає, й всі народи,
Що правду любили,
Що боролись за свободу,—
Для краю що жили.

Україна ж буде жити,
Та ще й розцвітати,
Позбірає свої діти,
Щоб їх доглядати.

Вже-ж не будеш люба Ненько
Та сльози вже лити,—
Заспокой своє серденько,—
З дітьми будеш жити.

Ти-ж їх будеш доглядати,
Жаліти й голубить,—
Ти-ж ім зможеш втіху дати,
Як мати, що любить.

Вони ж так вже поскучали,
Не можна й сказати,—
За тобою ж побивались
Въ неволі проклятій.

Вони ж будуть так раденьки,—
Й не скажеш словами,—
Що прилинуть всі до Неньки,
Та й житимуть сами,—

159455 Без „братерського“ утиску,
Без ласки й сусіда,
Що народ наш б'є по писку,
Та й мучить з прадіда.

Оживе наш край прекрасний,
Цвістимуть науки,
А просвіти світ той ясний
Розв'яже ж нам руки.

Слава ж нашій Україні,
І вам, добрі люде,
Не забудьте ж сиротини
Осподь з вами буде...

Микола Лебитський.

Ціна 15 коп.

Книгарням, Земствам, Українським культурно-просвітним інституціям

ПЕВНИЙ ВІДСОТОК ЗНИЖКУ.

Продається у автора в Єлисаветі і в книгарнях Українських.

Передрук заборонений.

Друкарня І. Х. Пикуса.

В ЄЛИСАВЕТІ.